

Kostendekkendheid leges en heffingen

Aanleiding

Tijdens de bespreking van de financiële scan eind september 2019 kwam naar voren dat de kostendekkendheid van diverse leges nog niet 100% is. Aangezien dit wel het uitgangspunt is van de gemeente Dalfsen zit hier nog ruimte voor verbetering. Wanneer we kijken naar de volledige lasten (€ 6.792.356) en de volledige baten (€ 5.749.799) dan is er een verschil van € 1.042.557 te overbruggen. Hieronder staat een volledig overzicht zoals dit ook in de paragraaf Lokale Heffingen is opgenomen.

Heffing	Lasten taakveld	Apparaatskosten	Overhead	BCF-BTW	Overig	Totale lasten	Andere inkomsten	Baten Heffing	Totale Baten	Kosten-dekkenheid
Rioolheffing	366.950	257.813	111.490	183.506	544.789	1.464.548		1.464.500	1.464.500	100%
Reinigingsheffing	1.820.780	126.854	175.287	460.551	32.000	2.615.472		2.615.472	2.615.472	100%
Leges Titel 1*	129.247	711.003	100.830	5.803		946.883		389.524	389.524	41%
Leges Titel 2*	189.038	855.823	125.383	39.698		1.209.942	12.454	988.049	1.000.503	83%
Leges Titel 3*	101.719	110.335	25.446	5.285		242.786		12.699	12.699	5%
Lijkbezorging	74.304	170.515	30.218	0	7.000	282.037	48	258.989	259.037	92%
Markt-gelden	3.550	9.252	1.536	746		15.084	1.988	6.076	8.064	53%
Totaal						6.777.752			5.749.799	85%

Tabel 1: overzicht kostendekkendheid

*Leges Titel 1: Algemene Dienstverlening

Hieronder vallen: o.a. burgerlijke stand, reisdocumenten, rijbewijzen, verstrekkingen uit de basisregistratie personen

*Leges Titel 2: Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving

Hieronder vallen o.a.: de Wabo-vergunningen

*Leges Titel 3: Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn

Hieronder vallen o.a.: horeca, evenementen

Opvallend is met name dat de leges vanuit de legesverordening niet kostendekkend worden geheven. De lasten zijn hoger dan de baten. Hieronder gaan we kort in op de twee mogelijkheden om het verschil tussen de lasten en de baten te overbruggen.

Verhogen van de baten

Om de baten te kunnen verhogen is het noodzakelijk allereerst een gedegen onderzoek uit te voeren. De diverse producten en diensten in de legesverordening hebben een eigen tarief en de opbrengsten zijn sterk afhankelijk van de totale aanvragen. De jaarlijkse aanvragen zijn moeilijk van te voren te voorspellen, mede omdat zij conjunctuur afhankelijk zijn. Daarnaast kan de prijs van invloed zijn op het totaal aantal aanvragen van de producten en diensten en het aantal bezwaren dat naderhand wordt ingediend. Omdat dit lastig op voorhand te voorspellen is, is het belangrijk hier van te voren een onderzoek naar te doen.

Daarnaast zijn een deel van de leges in Titel 1 van de legesverordening (Burgerzaken) door de wet gemaximeerd. De leges voor bijvoorbeeld paspoorten en rijbewijzen mogen niet meer omhoog dan het wettelijk vastgestelde maximum.

Tot slot is het belangrijk om te kijken in hoeverre alle mogelijke leges in rekening worden gebracht. Dit zal waarschijnlijk niet volledig gebeuren omdat een deel van de producten en diensten is vrijgesteld van leges (denk bijvoorbeeld aan de evenementen). Dit zorgt ervoor dat 100% kostendekkendheid niet mogelijk is omdat de lasten wel worden gemaakt maar de baten niet worden geheven. In een algemeen onderzoek naar de kostendekkendheid kan het daarom van belang zijn om kritisch naar de volledigheid van de opbrengsten te kijken. Overigens is dit iets wat ook in het takenpakket van de accountant thuis hoort.

Verlagen van de lasten

Een andere optie is het naar beneden brengen van de lasten die gekoppeld zijn aan de belastingopbrengsten. We moeten hierbij onderscheid maken tussen de directe en indirecte kosten die aan de producten en diensten gekoppeld zijn. De directe kosten bestaan uit de kosten die op het taakveld worden verantwoord en de loonkosten die rechtstreeks aan de producten kunnen worden toegerekend. Daarnaast worden de indirecte lasten zoals overhead en BTW extracomptabel, dat wil zeggen buiten de administratie om, aan de producten en diensten toegerekend.

Het kritisch kijken naar zowel de directe als de indirecte lasten kan helpen de kostendekkendheid te verhogen. Dit kan door enerzijds te kijken naar de mate van dienstverlening. Staat onze dienstverlening wel in verhouding tot de opbrengsten die wij daarvoor ontvangen? Mocht hierop ontkennend geantwoord worden dan bestaat de mogelijkheid kosten te besparen door de dienstverlening naar beneden bij te stellen.

Het is daarnaast mogelijk dat er kosten worden toegerekend die feitelijk maar zijdelings bij de producten betrokken zijn. Hierdoor worden er veel lasten toegerekend die niet in verhouding staan tot het totaal aan baten. Het naar beneden brengen van deze lasten zal geen daadwerkelijk voordeel opleveren voor de exploitatie maar maakt de gepresenteerde kostendekkendheid wel zuiverder. Om te weten of er veel van deze kosten worden toegerekend is nader onderzoek noodzakelijk.

Op pagina 22 van de programmabegroting 2020-2023, wordt een onderzoek naar kostendekkendheid van de tarieven in 2020 toegezegd.